

בטיחות באש

בסביבתנו, ישנם חומרים דליקים ומקורות אנרגיה שעלולים לגרום להתלקחות ושריפה. שריפות נגרמות כתוצאה מתאונות ותקלות שונות, כגון: כיריים דולקים, קצר חשמלי, תנור דולק, סיגריה שלא כותבה וכדומה. שריפות נגרמות גם מפעילות מכוונת בדרון (הצתות) וכן, גם מפגעי טבע (שרב, ברקים וכו').

הסכנות בשריפה.

הסכנות והפגיעות הגופניות הצפויות לאדם שנלכד בשריפה, עלולות לסכן חיים. הסכנות הן: עשן, חומרים רעילים, חוסר בחמצן. מרבית הנפגעים בשריפות לא נפגעים מהאש והלהבות, אלא משאיפת עשן וחומרים רעילים. החומרים הרעילים משתחררים לאוויר כתוצאה מהבעירה ושאיפתם לריאות מסוכנת ביותר. לכן, בשריפות לא מספיק להגן מפני האש, הלהבות והחום. חשוב יותר, להגן על מערכת הנשימה, מפני שאיפת העשן והגזים הרעילים. הגזים הרעילים, נכנסים לתוך הריאות ולדם ועלולים לגרום להרעלה ולמוות. מהם הגזים הרעילים הללו? הפחמן החד חמצני (CO), גורם להרעלה בעיקר בשריפות. גז זה חסר צבע, טעם או ריח, הוא נפלט ממכונות ויכול להיווצר תוך כדי תהליכי שריפה של חומרים, כגון: עץ, פחם ונייר. גז זה, גם נפלט מבעירה לא מושלמת בתנורי גז ונפט. מהם הסימנים המוקדמים להרעלה? הסימנים המוקדמים הם: כאב ראש, בחילה, סחרחורת ובלבול, לאחר מכן ההכרה מתערפלת ובהמשך, חוסר הכרה מלא. בהרעלות קשות, ייגרמו הפסקת נשימה ודום לב, במידה ולא יינתן טיפול רפואי – מוות. ידועים מקרים בהם שוטרים וכבאים, נכנסו לאזורי שריפה ושאפו גז CO. כתוצאה מכך, נפגעה יכולתם להבין שהם נתונים בסכנה ועליהם למלט עצמם מן הסכנה. הפגיעה ביכולת מתבטאת בכושר לקבלת החלטות, בראייה ובכושר השיפוט. סכנה נוספת קיימת בהימצאות באזור שריפה והיא: היפגעות עקב חוסר בחמצן באוויר באזור השריפה, שאיפת פחמן דו חמצני (CO₂) וכן, שאיפת חלקיקים שגורמים לפגיעה בדרכי הנשימה.

פגיעות עקב חום.

פגיעות עקב חום יתר, עשויות לגרום לכוויות של העור והעיניים, כוויות בדרכי הנשימה והריאות עקב שאיפת אוויר חם וכן, מכת חום והתייבשות, שאיפת האוויר הלוהט לתוך הריאות, עשויה לגרום לכוויות פנימיות קשות בדרכי האוויר והריאות, כתוצאה מכך ייגרמו עוויתות של השרירים בגרון ובקנה הנשימה והפסקת הנשימה ומוות מחנק.

כיצד מכבים אש.

קיום אש, מותנית בשלושת התנאים: חומר דליק, חמצן וטמפרטורה גבוהה, כיבוי האש, יושג אם נסלק אחד משלושת המרכיבים הללו.

השיטות לכיבוי הן: *החנקת האש על ידי מניעת חמצן.
*הורדת הטמפרטורה וקירור.
*בידוד החומר הבוער.

סוגי שריפות.

שריפת מוצקים – נייר, עץ, בד, גומי, פלסטיק וכו'.
בשריפות אלו ייווצר עשן וחום רבים.
שריפת נוזלים – נפט, צבע, שמן וכו'.
בשריפות אלו ייווצרו להבות גדולות, עשן סמיך וחום גבוה.
שריפות חשמל – כתוצאה מקצר ועומס רב.

הסיכון בשריפות חשמל הוא, שהן עלולות להתפשט במהירות לכל חלקי המבנה דרך הצנרת החשמלית. סיכון נוסף הוא בכיבוי לא מקצועי, תוך שימוש במים או בקצף ואז יש סכנת התחשמלות.
שריפת גז – גזי בישול, הסכנה היא של התפוצצות המכלים בהם הגז מאוחסן בלחץ גדול.

אמצעי כיבוי.

* **מים** – המים הם האמצעי הזמין והנפוץ ביותר לכיבוי.

* מים מקררים ומורידים את הטמפרטורה וכן, חונקים את האש בגלל מניעת החמצן, השימוש במים לכיבוי מותר במקרים של שריפת חומרים מוצקים, אסור להשתמש במים לכיבוי שריפות חשמל

* **קצף** - הקצף, יעיל כשמדובר בשריפות נוזלים מתלקחים.

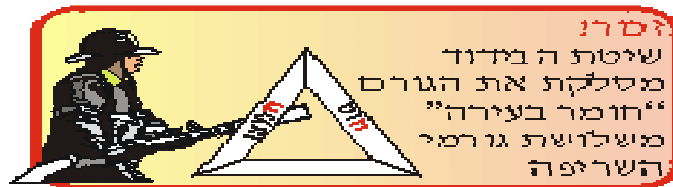
* **אבקות** – ישנם סוגים שונים של מטפי אבקה, המותאמים לסוגי שריפה שונים. לאבקות יכולה להיות השפעה רעילה - אם שואפים ובולעים אותן, לכן יש להקפיד בשימוש עם אבקות: לא להתיז החומר ישירות על בני אדם.

שריפות קטנות, אפשר לכבות ע"י כיסוי בשמיכה או בשכמיה, זה יעיל גם כשמדובר בכיבוי אדם בוער.

עקרון הכיבוי בכל סוג שריפה מבוסס על " סילוק " אחד מתוך שלושת מרכיבי הבעירה או הפרדתם. קיימות שלוש שיטות כיבוי שהן :

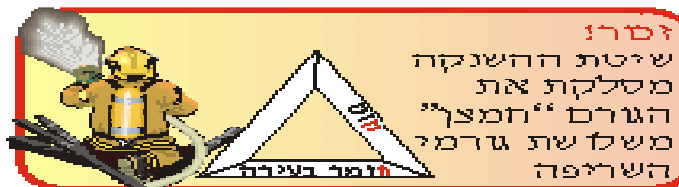
בידוד

שיטה זו : מטרתה לבדוד את החלקים הבערים מן החלקים הלא בוערים או להפך, את החלקים הלא בוערים מן החלקים הבערים. ברור שאם ניתן להפריד בין החלקים, ניתן להפסיק את תהליך הבעירה.

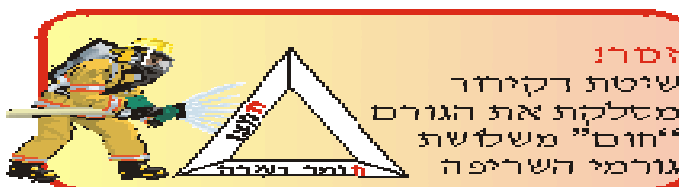
השנקה

שיטה זו – מטרתה להפסיק את אספקת החמצן לאזור הבעירה. עם הפסקת אספקת החמצן לאזור הבעירה, יפסק תהליך הבעירה בהדרגה.

קירור

שיטה זו- מטרתה להוריד את טמפרטורת החום באזור הבעירה עד מתחת לנקודת ההתלקחות של אותו חומר.

מניעת שריפות בבתיים משותפים.

- בבתיים משותפים ורבי קומות, כדי למנוע שריפות, יש לגלות את ליקויי הבטיחות ולטפל בהם באופן מיידי.
- יש לדאוג לתקינות מערכות החשמל, ע"י בדיקה של חשמלאי מוסמך, בדיקה זו נקראת בדיקה טרמית והיא מגלה "נקודות חמות".
- יש לדאוג שארונות החשמל, יהיו נקיים ולא יימצאו בהם חפצים ופסולת.
- יש להתקין בארונות החשמל, גלאי אש וכן, לדאוג לפתח אוורור בקצה העליון של חדר המדרגות, כדי שהעשן, החום והגזים ישתחררו במקרה שריפה.
- יש לדאוג לציוד כיבוי אש, תאורת חירום ושילוט זוהר.
- יש לדאוג שדלתות הכניסה והיציאה מהבניין, יהיו תקינות ויפתחו בכיוון החוצה.
- מכלי הגז, יהיו מחוץ לבניין, בחדר מכלי הגז, יהיה אוורור למניעת הצטברות גז במקרה של דליפה.
- חדר המדרגות, יהיה נקי מחפצים וממכשולים, רצוי שחדר המדרגות יהיה מואר תמיד.

הגורמים השכיחים לשריפות בבנייני מגורים.

- השלכת בדלי סיגריות לפח עם אשפה.
- כניסה למיטה עם סיגריה בוערת.
- הרדמות מול הטלוויזיה עם סיגריה.
- פיוזים לא מתאימים.
- משחקי ילדים.
- תנור חימום ללא השגחה, או בקרבת חומר דליק.
- מערכת חשמל לא תקינה.
- מגהץ דולק.
- תבשיל על כיריים דולקים.
- מחבת עם שמן בוער.
- רשלנות וחוסר ערנות של דיירי הבניין.

